

REDACTIA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Dealul Penezei nr. 2.

ABONAMENTUL

INSERȚIUNILE:
de un sir garmond: prima
data 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune.

TRIBUNA POPORULUI

Între abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancațe nu se primesc

Contele Apponyi.

de existență ale statului nostru național și subordonat acestei condițiuni, este loc pentru alipirea de rasă și particularități de limbă...

Va să zică: după concepțiunea marele jurist, a contelei Apponyi Albert, care este fruntaș al unui partid liberal, care trage la carul „legii, dreptului și dreptății”, care „a speriat pe franțozi” cu magistratul său studiu asupra istoricului constituției ungare și a „cucerit recunoștința străinătății” pentru punerea în „adeverată lumină” a liberalismului maghiar; — după concepțiunea d-lui conte, iubirea de neam și limba sa a unei naționalități nemaghiare din modernă Ungarie, trebuie să se subordoneze iubirii față de națiunea maghiară, față de „statul nostru național”? Și când aceasta? Când însuși cel mai distins membru al opoziției miluite din parlament, Bartha Miklós, recunoaște în prim-articolul de Joi al lui „Magyarország” că:

„Legea permite principiul fundamental al filosofiei de stat, că fiecare cetățean este membru al națiunii politice unitare ungare; dar în articolele legitime nicăieri nu se rotunzește națiunea politică unitară maghiară”.

Un bărbat de greutate și care are la spate în diata țării o majoritate imponentă, un stîlp al regimului constituțional, în astfel de circumstanțe, astfel predică?

Dar să-l mai ascultăm:

„Aș dori să infiltrez în inima tuturor concetățenilor patrioții, fie ei de ori-ce limbă și în special să infiltrez în sufletul concetățenilor sași conștiința, că pe dinșii de noi îi leagă legile firești ale solidarității, de noi, de reprezentanții uni-

tății naționale și de stat, nu de aceea, cari din întemplieră(?) fiind de o limbă cu ei, în privința sentimentelor față de patrie sunt departe de noi. Mi-ar plăcea ca să o rumpă cu acele elemente, cari li compromis grozav (sic!) Până nu vor face-o aceasta, să nu-i cuprindă mirarea, dacă și pe dinșii îi ajung loviturile, pe care neîndurătorii trebuie să le tragem vrăjmașilor unității noastre naționale și de stat...”

Prea inteligent!

Dar acum eata și tălcuirea „pastoralei” senzaționale din „Brassói Hirlap”!

Contele Apponyi, care nu de mult a „pacificat” pe Șvabi (un redactor e în temniță și unul expatriat) și-a pus de gând să-l patriotice și pe Sași — făcându-se „pregătirea terenului” prin infundarea lui: Schroff în pușcărie.

Și ilustrați contele — nu e vorba, de șagă, când un asfel de șef al statului major intră în foc! — amenință cu „neîndurarea”. Marele savant și politician nu admite nici un fel de considerație, în contul utopiei „națiunii unitare maghiare” congruente cu statul — deși așa ceva „în articolele de legi nicăieri nu se rotunzește”.

Duhul vremii dect, cum se vede, nu-l încăzește pe dl contele. Aprofundat în concepțiunile sale, nu zude vorbe înțelepte, ca de es. cele rostite de un adevărat și savant maghiar, de profesorul Dr. Czirbusz:

„După-cum curentul politicii europene, federalismul, se îndreptează spre un fel de organizație a la Statele-Unite americane, numai — că în cadre romanice, germane și slave, așa și în validitatea pe terenul sașial, cea mai mică națiune vrea să și mențină caracterul sufletesc, caracte-

rul sințet sale naționale și culturale, după-cum singură și-a ales felul de fericire și mulțumire pământească. La aceasta toată lumea își are dreptul dela Dumnezeu: ear’ a călca sau a usurpa acest drept... e cel mai grosolan absolutism, nu liberalism”.

Să fie oare Dr. Czirbusz o Casandra? Când nici omul superior Apponyi nu poate — să-și dea seama de mersul lumii?

Vor fi și sunt de sigur și între politicianii maghiari oameni cuminți, cărora le va veni vremea odată, ca să iasă în planul prim. Dar contele Apponyi...

Contele Apponyi licitează în „patriotism” pe baronul Bánffy, care mai deunăzi își desfășura „politica de naționalități” într-o broșură.

Înțelegem rostul acestor licitari, ori-cât ar fi de donchihotiste, — căci corabia lui Széll pare-că a prius gaură...

Cine o să-și urmeze lui Széll la primatul ministerial?

S’a deschis mezzatul, pe chestia de naționalități!

Poftiți, Domnilor, poftiți, nu vă gânați!
S. Secula.

Proletariatul din Budapesta.

Ziarele din Budapesta aduc știrea că în Budapesta mănâncă la bucatăria populară peste o sută de bărbați diplomați; îndeosebi advocați mulți. Peste tot, serăcia e așa de mare între proletariatul intelectual din Budapesta, încât Tabla regească a înființat ajutoare de câte 400 coroane pentru advocații începători. Sunt peste 200 advocați în Budapesta cari abea au din ce trăi.

Din întuneric.

„S’a stins viața faimicului Veneții!” Din grosul întuneric al Telegrafului aud o voce scârțâitoare strigând ca din gura șerpului: „Jos condeii, copile!”

Nu știu cine strigă, dar cel ce strigă, o face, desigur, pentru-a nu știe pentru ce strigă.

Când cant însuși căsă, mi-aduc aminte de fabula lui Esop, în care un șarman animal bătea pădurile îmbrăcat în pielea leului și voind a se arăta strașnic în haină nouă, s’a scâpat să steie în glasul bine cunoscut și din spaimă făcându-l un hobot și o bațjocoră fără păreche și modestul rege fals trebuit-a să depună podoaba imprumutată!

Dar de ce e vorba, mă vezi într-aba?

Un tânăr talentat a scris un studiu aprofundat și plin de știință în „Convorbirile literare”, statorind o ipoteză nouă despre legenda lui Radu Negu și a soției sale Marghita.

Oamenii cu carte știu prețui foarte mult o ipoteză științifică, numai marele dela „Telegraful” nu are idole despre valoarea ipotezelor. Cu toate acestea se simte îndreptățit să strige:

„Jos condeii, copile!”

L’a îndemnat la acest pas mare nu cunoașterea studiului din vorbă, pe care probabil că nici nu l’a cetit, s’au dacă da, a fost pentru dînsul cea ce era și necetit — un lucru neînțeles, necuprins de glava lui.

Pe pagina 112 șirul 2 din „Convorbirile literare”, în studiul amintit viteazul caraghios al „Telegrafului” așă cuvintele, „strămoșii noștri păstori”!

Il îndignează peste măsură pe spiritea-

sul strănepot al lui Trăian, că cineva are îndrăzneala să afirme, că strămoșii se erau păstori.

Nu știu, de când datează istoricul telegrafist nașterea poporului românesc și ca stare a „nemeșetel” sale familii? oare dela fabricarea celor dintâi șicle de bere sau rachiu, dar eu știu, că la studiu e vorba de veacurile XIII—XVI, când poporul român după știrea tuturor oamenilor cu carte după o lungă viață de păstori și supuși slavilor, trecu la viața de stat — pe timpul, când s’au născut cele mai multe tradiții istorice la noi.

Așa am auzit și învățat, că cel mai încarnat apărător al continuității noastre în Dacia precum și cel mai lăcomniș înimic al ei recunosc de-oformă că poporul român depă părăsirea Daciei până la întemeierea esilor două principate a trecut de nou prin faza istorică a popoarelor — prin viața de păstori — numai priceputul X dela „Telegraful” nu vrea sau nu poate să știe asta.

Ce crezi domnule X? Oare deslegane va oare-când acest X ca să ne dea un nume cunoscut odată pe terenul științelor — est! D ta un legonar în șalpi, — tata D tale n’au D-ta direct dela Trăian sau cutare comandant de al seu aveți „hopsital”? Dacă imi vei ști dovedi, te voi felicita și mă voi bucura de acest act unic în felul său. Arată-mi-l în original sau ce mi pasă chiar și în copie, legalizată cel puțin și de marcele bărbat de științe Prodanu, pe care îl văzui în zilele trecute că a trecut dela manovrea științelor de gimnastică la cea de politică și musică...

Nu înțeleg ce se petrece pela „Telegraful”. Sunt acum 6 sau 7 ani, când un tânăr român — cred că azi este profesor,

nu-mi aduc aminte de numele-l onorabil, scris în foia o serie de articli — pentru cari X l-ar toca în cap — și iată acum apare în el o nouitate cu emfaticul titlu „Jos condeii, copile!” Și li strigă astfel aceluia, care nainte oamenilor de știință a secerat renume și recunoștință pentru studiile sale aprofundate

Trebuie, că ceată și neștiință grosolană să se fi aezat pe orizontul din care se scria oare-când cu laudă și încurajare cătră cel ce lucrau serios.

Ți se pare că treci prin pădurile vechi ale Braziliei, de unde pe nesimțite și-se aruncă lațul în gât, numai pentru-că n’al slăbiciunea să fi înțeles de cel fără idee de știință, ba poate de carte chiar.

Știința n’are nimic cu mândria și vanitatea personală, domine X, — ea se face învățând, meditănd, comparând și deducând cu mintea sănătoasă, cu suflet neapocurat, nu pentru-ca să te bați pe piept, ci pentru ca lumina să fie.

Cel ce au dreptul de a-și da părerea despre lucrurile de știință trebuie să fi oamant iubitor de lumină, dar să fie însuși luminat, să aibă o știință și mai mare decât cel criticat și nu pot să fie oameni, cari au trecut numai pe lângă scoli. Dl X s’ajunge până la șirul doi dintr’un studiu, apoi se oprește și fără a și da seama — de cumva e în stare — strigă la gură mare:

„Jos condeii, copile!”

Cum, d-le X, — ești D-ta spiritist și crezi că e destul să citești două ștre dintr’un studiu pentru ca să-l poți ocări pe autor?

Al. Lăpădat a scris, prea cinstite, un studiu, de care nu și-al dat seamă, sau nu și-al putut da seamă, că ce valoare are.

Dacă erai om cu pricepere de carte, cu respect și idee de știință, îți ridicai pălăria înaintea tinereții muncitor — și onest — dar fiind-că ești om din întuneric, n’al drept să bațjocorești pe cel deștept, n’al drept să ne compromiți oamenii de știință, când te faci de ris prin observările d-tale fără un pic de miez de știință. I. Costa.

Ultimii trandafiri.

„Mi-ai adus, măiestre, astăzi un buchet de trandafiri, ce târziu mai înflorise în a timpului potir, și aducându-l mi-ai zis: uite! florile cele din urmă ce înflorit-au să-ți închin farmecele ce se curmă.

Și din viața-ți, care merge cu începutul spre asfințit, închinat ai înspre mine gândul tău neobosit, și de mâna-ți cu putere ține în mâna mea condeii, lângă uriașă-ți pară ai voit să lași crâmpeli.

Căci din prima tinereță tu muncit ai cu sudoare, ca în scrisa R. mâniei să-ți put sufletul în floare.

Stema țării arătându-o, neasemănate măiestre, ai dat lumii ca să vadă că am stat vecinic pe pilastre; și de vremea înfloririi a sosit așa în clipă și acum iașă ișă-dică cu virtutea ei aripă, e că Dacii și Romanii, pe când ei ne-au procreat, le era chiar în putere sângele neamestecat; și acum sunătorul de ar putea fi chibzuit, ar putea să vadă lumea din ce inimă ne-am hrănit. Ear’ mândre ca acele ce măreț a-ți adunat, deo domnul să înflorească dela Marea în Banat.

Și ani mulți de acum înainte în a vremurilor potiri faci să-mi aduc tu mie înspre toamnă trandafiri! Rivia.

Altă judecată.

„Drapelul“ dela 7/20 Dec. scriind despre stările din diecesa Aradului, despre speculațiunea pe care guvernul o făcea prin trăgănarea cea așa de îndelungată a vacanței scaunului episcopesc, și mai ales despre urmările rele ale frământărilor dintre frații din această diecesă, scrie:

„Tot omul cu inimă pentru biserică trebuie să vadă, că așa nu pot merge lucrurile mai departe, fără de a aduce mare primejdie asupra bisericii. Și tot omul cu mintea la loc trebuie să vadă, că nu dela guvern, ci din sinul bisericii trebuie să așteptăm ajutor, ca să trecem și peste aceste cercări.

Agitațiunile din Arad nu se reduc la simple chestii personale, ba putem risca aserțiunea, că chestiunea personală e tocmai la Arad chestiune de a doua mână. Aderența pentru nici unul din candidați nu e atât de mare și de adâncă, ca pentru o persoană să fie gata eparchioșii a-și nimici cel mai sfânt așezământ, chiar biserică însuși!

Causa răului zace cu mult mai adânc.

„Cine are ochi a putut vedea aceasta deja la actul de alegere, când a eșit din urnă ales defunctul episcop Goldiș. Deja atunci am văzut în tabăra lui Goldiș bărbați cu reputațiune bună la popor, cari au mers și votat cu Goldiș nu din partea simpatii față de acest candidat, nu prea bine văzut la poporul român, ci din alte considerante mai profunde!

Nu vom a insista acum asupra acestora, căci tot credem încă, că se va putea evita discuțiunea publică asupra unor afaceri atât de intime ale bisericii, ci cari tae adânc în viața noastră publică“.

Pervertiri fariseice.

Betrâna „Gazeta“ dela Brașov abea își poate ascunde lacrimile de bucurie pentru nefătărirea alesului episcop Mangra. Se preface indignată, pentru-că s'ar fi dat ansă guvernului la nerespectarea votului bisericii. Intrebăm: Cine e de vină? Și pe urmă își dă tot ea pocitul răspuns, că de vină ar fi majoritatea Sinodului din Arad, care a abandonat tradițiile bisericești, nealergând pe Hamsea, candidatul „marilor domni“, ca Meșianu, Gáll Iozsef, Beles János și alții;... căci atunci alesul nesmintit ar fi fost confirmat.

Să-i răspundem noi betrânei adevărul, pecum urmează:

1. De vină sunt tocmai acele „tradiții“ bizantine, care plesnesc în față și fac illusoriu dreptul constituțional al bisericii.

2. De vină sunt „domni“ cari — conform acelor tradiții bizantine — încă și azi, când de patru decenii deja avem cea mai democratică constituție, se înțeleg între sine asupra înaltelor officii bisericești ca și asupra unor mărfuri — fără a mai întreba de biserică cea vie și le dau la agreași și speculanți — fără a mai întreba de merite și calificațiune.

Căci — de nu ar fi așa — apoi întrebăm noi: Unde sunt meritele și în ce constă calificațiunea lui Meșian, celui conform tradițiilor și prin domni cel mai importat episcop al Aradului — și de aci ridicat la rangul de archiepiscop și mitropolit? Unde sunt meritele și în ce constă calificațiunea superioară conform tradițiilor la domni cel mai agreatului Hamsea — față de candidatul sinodului aradan Mangra?... Suntem siguri, că nu ne va putea răspunde „Gazeta!“

3. De vină, că am părăsit tradițiile nefaste, este sistemul Meșianu,

care a introdus simonia și nepotismul pe toată linia. Sau nu cunosc cei dela „Gazeta“ acest sistem? La noi, ca și în archidieceșă îl cunosc și copiii! De ce se preface „Gazeta“ a nu ști lucrurile aceste? De ce se preface a ne întreba: Pentru-ce am părăsit acel sistem deja la alegerea fericitului Goldiș? De ce? Desigur pentru simbrie! Dar însă noi îi răspundem, că și atunci când scrii pe simbrie, dator ești să scrii adevărul.

4. Ear de vină, că alesul bisericii nu a fost întărit sunt acei egoiști vanitoși, căror mai scumpă le este mitra, decât pacea și fericirea bisericii; — cari spre a-și ajunge scopurile lor se înfrățesc și cu diavolul, — apoi piară, ori stee biserică. Cum adică?! Sinodul electoral aradan și-a ales episcop în toată regula, — în contra acestei alegeri tradiționalistii au înconat cele mai detestabile uneltiri — și acum tot Sinodul să fie de vină la tulburarea păcii în biserică?! Curată fabula lupului cu mielul!

5. În sfârșit de vină pentru dă-răpănarea păcii în biserică nu poate fi sinodul electoral, ori cât de nematur l'ar crede unii gazetari. Și dacă „Gazeta“ și „Telegraful“ și „Tribuna“ tocesc atâte pene pe tema păcii și a frățietății, atunci să o facă omenește, să nu facă ipocrizie, să spună tulburătorilor de pace: *Inlături cu uneltirile!*

Odinioară „Gazeta“ călătoria cu predilecție pe „Condeii simbriași“... Condeiele simbriașe sunt și ele de multe soiuri. Unele numai pe moneta, altele pentru conexiuni, altele iarăși spete deșelate și „Ticălos, Măria Ta!“

Intrebăm: Cine sunt în fața voinei bisericești resvrățitorii păcii? Cine condeiele simbriașe în fața sinodului eparchial din Arad?

Teologul.

Impărțirea Macedoniei.

Văzul care acoperea tainicele scopuri ale voiajului cancelarului Lamsdorff începe a se da la o parte. Pân'aci se știa numai atâta, că voiajul contelui Lamsdorff este în legătură cu chestia macedoneană, dar peste planurile și scopurile diplomației rusești în această chestie, plutia un desăvirșit întunec. Dela pertractările din Belgrad incoaci a dispărut întunericul în care era învăluită misiunea acestui voiaju; astăzi știm că misiunea contelui Lamsdorff este, că în chestia macedoneană să se valideze și interesele Sârbiei, cu alte cuvinte, că la ocaziunea împărțirii Macedoniei Bulgaria să abdică de pretensiunile ei exclusive și o parte considerabilă a teritorului să cedeze Sârbiei.

Din această acțiune a contelui Lamsdorff se învederează în mod evident că Rusia este hotărâtă a face un paș mai înainte: în planul de desfrînțare a teritorului turcesc din Europa și a duce în această chestiune rolul conducător și decizător. Un proces istoric bine precizat se desfășoră aci și este o dovadă de un extra-ordinar simț politic al Rusiei, că directiva acestui proces a luat-o în mâinile sale și, o urmează, deși cu mari intreruperi dar cu consecuență de fer.

Că deslăgarea chestiunii macedonene a întârziat atâta, aceasta în prima linie a fost cauza ethnografică incurcată a Macedoniei. Un întreg mosaic de popoare locuiesc aci: Sâbi, Bulgari, Români, Greci, Albani și Turci fără a putea vre'una din ele a-și asigura o supremație oare-care. Drept urmare a fost că toate statele Balcanice au căutat să favorizeze și să ajute acțiunea rudeniilor sale de rasă care la urma ei a produs carăș necontenite fiecării și neînțelegeri între acesta state. Scopul principal al călătoriei contelui Lamsdorff este tocmai acela de a pune capăt acestor frecări „regulând“ chestia macedoniană prin stabilirea

intereselor teritoriale acestor state, pentru ca să le poată face accesibile la o acțiune comună contra Turciei.

Stabilirea acestor interese teritoriale după planurile rusești s'ar întâmpla așa că Macedonia să se împartă între trei state: Bulgaria, Sârbia și Grecia.

Cancelarul puternicului imperiu se trudește deci nu mai puțin decât să schimbe harta Europei.

Va merge aceasta numai așa cu ușorul? Aceasta este întrebarea.

Kossuthiștii.

E un lucru, ce nu se poate tăgădui, că năntea maghiarilor din țeară numai partidul kossuth si are respect. Guvernul liberal și celelalte partide nu se bucură de nici o simpatie, am pute zice în țeară. Majoritatea guvernamentală nu Maghiarii o aleg, ci naționalitățile o lăferează mai ales Românii pasivisti; — ear însuși poporul maghiar cel neaș, rămâne credincios și după moartea idoloilor „părintelui poporului“, cum l-au numit Maghiarii pe marele detronator Kossuth, care propaga cu o ură nestinsă în scrierile și vorbirile sale părăsirea dinastiei Habsburgice, a carui tron numai prin perfidie s'a susținut după vorbele semizeului răscălit din slovacime și preamărit prin ungurime.

Guvernul și partida lui să am elemente creature, care vor să se încăizească în jurul tronului, din chibzuții materialistii, din oficialiști, cari nu pot avea curajul convingerii fără a și rupe capul, în fond însă toți U gurii sunt kossuthiști de idei, de scopuri și nu este mai mare durere pentru dășii, decât tristul adevăr că trebuie să trasească cu Austria împreună, că și dacă ar putea, după-cum au făcut la 48 și 49, ar face-o și acum în ori-care moment încercarea, să se despartă de Austria și în contra voinței regelui chiar.

Obstrucțiunile lungi și dese ale kossuthiștilor contra tacheierii transacțiunii nu sunt nimic alta decât niște deprinderi și demonstrațiuni contra Austriei cu ori-ce preț și fără considerare la interesele publice. Se fac și repetesc cu scopul de a pune la probă țaria Austriei, și se continuă cu o vehemență fără parochie, fără cruțarea poporului austriac, a dinastiei chiar.

În Dieta nu auzi vorbe de protestare, jurnalele laudă în articii rezonatori discursurile cele mai violente la adresa tronului. Pe scurt, Ungurii toți sunt kossuthiști, de ori-ce pănură să fie, în ce privește relațiunile cu Austria și dinastia.

Obstrucțiunile mai au scopul și de a dovedi direcțiilor, că părinții kossuthiști și patriei sunt adevărații prietini ai poporului, prin urmare numai pentru dășii să și dea votul și după cinc ani. Țin însă de regala pășă se conving, că deoparte Austria încă nu se prea spărie de gura lor, și că timpul lor încă n'a sosit.

Cu privilegiul obstrucției din urmă a trebuit să îndure kossuthiștii o mare decepțiune, căci în momentele când nici nu visat despre sfârșitul obstrucției, decât pe neașteptate ceata lui Pichler, Komjáthy, Bartha (Ferenz, de legea mosaică, cu Miklós Sécuiul!) desarmează corul obstrucționist.

Nu știm, și nici că vrem să știm ce cauză au avut kossuthiștii să înceteze cu obstrucția așa, momentan. E treaba lor, dar de atunci se găsuște prin jurnalele de principii contrare (adecă în acelor cu idei mai înainte personale), că în tabăra kossuthiștii s'a produs o neînțelegere, care ar aduce cu sine formarea unor fracțiuni în sinul clubului kossuthist.

Scisiunea, despre care se vorbește, se poate produce foarte ușor. Până trăia bătărea revoluționar, kossuthiștii trăiau din fructele nimbului exilatului Kossuth. După moartea lui aduseră pe fiul său Franți ca firmă. Îl purtară prin țeară, Ungurii săltau de bucurie, că vîl în sinul lor pe un fiu al părintelui poporului și așteptau dela dășul realizarea visurilor politice maghiare. S'au sfîț oameni, cari d'ja pe timpul tronului provocară pe Kossuth Franți să întreprună călătoriile și să nu compromita nici pe tată-său, nici să creeze prin pasul său nechibzuit stări grele țerei. Franți însă beat de mărire nu s'a lăsat capatat, ci a mers mai înainte, căci Wekerle avea mare folos de dășul, să-l presinte tronului pe dășul și prin trinsul pe poporul maghiar gata pentru ori-ce eventualitate, dacă nu ar sancționa legele despre căsătoria civilă. Cu alte cuvinte matadorul kossuthiștilor și moștenitorul legal al testamentului eremitului dela Torino în apogeul măririi lui călătoria, fără

să fi știut el însuși, prin țeara ca o masca-radă, *unealtă politică.*

Din acest moment însă Kossuth Franți nici nu mai avu nici o însemnătate nu în partidul său chiar, în care un Ugron și scîi îl disprețuiau în public, ear în cercul restrins al soților lui de luptă a devenit nu cap de partid ci reclamă numai. În calitatea acesteia nu are autoritate, disciplină nu poate ține în partid; astfel s'a lătmplat apoi că în timp scurt organele kossuthiste s'au sporit la 4, ear Kossuth a proclamat de organ oficioș când pe unul, cănd pe altul, după-cum credea că sunt în să naivi, care recunosc într'insul un capital intelectual și superior politic.

S'a înșelat în tot locul și a trebuis să vadă, că dășul numai steagul e și nu ste-garul. Acum și-a luat refugiu la „Független Magyarorszag“ unde apar articlii lui ca do-vada că afară de niște frase moștenite și metamorfosate de tălăneșă, dășul nici idei n'are despre un stat bine organizat modern, însă papirul tace și Dienes face negoț bun ca cel mai nou organ „oficioș“ al kossuthiștilor.

Atâta-i cert că Kossuth nu mai e cap de partid ci mijloc numai, nu prin persoana sa, ci prin numele său, pentru care Maghiarii în veș și până la cel din urmă se vor înșofiți.

Năntind stăpîn pe situațiune, e natural, ca talentele veritabile și cei cu patenta dela cutare rabin, eșci aici sunt cei mai melți ovrei acum și preoții reformati — ruptură trebuie să se facă în partid, de cumva nu este deja. Zilele măririi lui Kossuth Franți sunt numărate și cine știe n'el vom vedea odată în șirul guvernamentalilor din a căror grație este umbră de cap de partid a celor botezați pe numele lui.

Să se știe însă, că Kossuth poate să piară, nu însă și în veș nu kossuthismul din sinul Maghiarilor. *Idomeneus.*

NOUTĂȚI.

ARAD, 30 Decembrie n. 1902.

Religia în limba ungurească.

Printr'o adresă către Consistorul din Arad, ministrul de culte și instr. publică Wlassics a pretins ca ven. Consistor să dispună de urgență ca pe viitor religiu-nea la elevii gr.-or. români dela gimnasiul Rudolfin din Ciaba, precum și la preparandia de stat din Timișoara să se propună în limba ungurească. Întru cât suntem informați, Consistorul Diecesan a înaintat toată afacerea spre a competentă rezolvare la Consistorul Mitropolită, răspunzând ministrului că până la vre o dispoziție din partea acestui consistor, nu poate satisface ordinul ministerial.

Pentru biblioteca Școalei de fete din Arad, cu prilejul festivalului de Duminecă au mai dăruit d. na Elena Raicu și Victoria Magdu că e 3 cor.

Dela Cluj primim următoarele: „E, fără îndoială, un semn de mare sărăcie de duh, cănd la noi ziare pretinse serioase, cari dac politica cea mare și „autoritară“ a neamului, se ocupă repetat, pe coloane întregi, cu afacerea unui tîner, care fără ni l un gând rău, ci din ontra: în nevinovăția sa a crezut să folosească neamului, publică d. câte ceva într'un ziar maghiar din loc. O campanie întreagă s'a pornit pe această chestie și dați-mi voie să mă mir, că s'a putut strecura și în ziarul D-voastră o corespondență. Oare să n'avem noi Români afaceri mai importante de tratat? Cum oare: fiul unui Dr. Aurel Isac, avocatul care a pus mintea și stăruința sa la dispoziția tuturor Românilor prigoniți pentru dreptate, să poată fi bănuț în sentimentele sale naționale?“

Din parte-ne observăm numai atâta: Regretăm și noi că s'a făcut atâta vuiet în jurul acestei chestii. Ambii îi al dlu Dr. Isac nu pot să aibă decât bune sentimente naționale, căci părinți buni numai copii buni pot crește, și pe fi dlu Isac ca atari îi și cunoaștem.

Cât pentru însuși meritosul avocat, serviciile ce li-a făcut chiar celor cari nu

...st prigoniți pentru naționalism, îi dau dreptul să nu fi molestat prin tot felul de publicațiuni. Din parte-nă buch iem facerea, exprimând dlui Isaac stima noastră intrucat am înțeles că în Cluj s'au pornit intrigi în contra d-sale, n'avem decât cuvinte de reprobare la adresa meschinilor intrigi s'au țesut.

Meșianu la Pesta. Acum, că se propie alegerea de episcop la Arad, madorii hamsiști fac mare caz p'aici din faptul, că atât I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu cât și arcașonni Beleş au fost la Pesta unde „au aranjat“ chestia...

Alegere. La postul de secretar al „Albinei“ a fost ales dl Dr. Tiberiu Bredicianu, fiul dlui Coriolan Bredicianu.

O declarațiune. Redactorul responsabil al unei foi din Timișoara, ce se numește „Controla“, a permis să se publice în amintita foaie o nemai pomenită infamie la adresa familiei mele. Am credință tare în dreptatea lui Dumnezeu și așa sunt convins, că El va descoperi și răsplăti pe fiește-care după faptele sale. Pentru acest soi de luptă eu nu am arme.

Arad, 30 Decembrie 1902.

Vasile Goldiș.

Expoziție de industrie sēcuniascã. În sala mare a școalei civile din Arad strada Weitzer, s'a deschis expoziția aranjată de societatea „Székely Otthon“ din Arad, în care ni-se prezintă o bogată colecție de obiecte din industria națională sēcuniascã.

Ne-a atras atențiunea prin forma lor originală și frumoasă cu deos bire următoarele:

Mici obiecte de fer turnat și anume: tase, rame, farfurii, vase, vârtar, și clește pentru foc etc. olărie, jucărele pentru copii, obiecte executate din fildeș, aranjament de odaie stil sēcunesc, cameră înfrumusețată cu obiecte arse, expoziție de minerale din Zlatna, dulceață din Ardeal, compoturi, albituri pentru bărbați și femei, șurșe, cămăș, bluze, rochi etc. etc.

Expoziția, care stă deschisă publicului în toate zilele de lucru dela 3—7 ore seara merită a fi cercetată și atagim atențiunea publicului nostru mai ales acum înainte sărbătorilor Crăciunului, că de aici pot procura felurite lucruri foarte potrivite și frumoase pentru cadouri și daruri de Crăciun.

Apropos de întrebarea ce am pus-o I. P. S. Saie Mitropolitului Meșianu dacă are știre că un înalt funcționar al său a fost prins cu mâna în bani publici, prin organul oficios dela Sibiu n'am primit încă nici un răspuns. Am primit însă cu posta de azi din Sibiu o epistolă în care un anonim se indignază rău că noi vrem să dăm în public isprava păcătosului...

Cu anonimul nu discutăm, deși el se zice că-i „afară de ori-ce partid“.

Întrebăm însă eară: Știe ori nu I. P. S. Sa de cele sulate și are de gând să țină în slujbă încă mult pe cel cărui dl Coșma de pildă i-a dat semnul disgrăției sale?

Beciznicii la muncă. Actualul Balteș al „Tribunei“ nu se mulțumește cu semnarea foil, ci s'a pus să semneze — articole. Și fiind-că la ordinea zilei este viitoarea alegere de episcop la Arad, fostul măestru de gimnastică s'apucă să facă „tour de force“ în jurul episcopiei Aradului.

După-ce ne dăscălește rău întâiu pe noi, c i dela „Tribuna Poporului“ cați am susținut candidatura părintelui vicar Y. Mangra, ear în al doilea rând ocărăște

rău Sinodul, pentru-că a ales pe Mangra, neica Prodan ne recomandă ca la viitoarea alegere să alegem unanim. Ba e așa de gentil ist țul gimnast, încât — zice — „n'are nimic în contra“ nici dacă nu vom alege pe Hamsea, despre care de altfel nu po-menește, ci să alegem, dar unanim, ca altfel se supără, pe... ș'aci ne înșiră o listă întregă de candidați, între cari însă nici unul nu este din eparchia Aradului.

Emeritul profesor de gimnastică dela Brașov și Blaj o fi isteț în ale — gimnasticele, despre stările d'aici însă habar n'are. Nici măcar atâtă nu știe despre eparchia Aradului că cine i-a fost cel din urmă episcop, ci-l face „episcop decedat“ pe actualul secretar consistorial...

Să mai discuți cu asemenea — gimnast de vorbe?

Petreceri. Tinerimea universitară română din jurul Verșetului invită la concertul împreunat cu teatrul și petrecere de dans, care se va aranja cu co cursul mai multor domnișoare române din Verșet și jur și al „Reuniunii de cetire și cântări“ din Coșteiu, în opidul Verșet la 26 Decembrie 1902 (8 Ianuarie 1903) adevă a 2 a zi a Nașterii Domnului în sala hotelului „Baross“.

— Corul vocal bisericesc gr-or. rom. din Bazovicu aranjază la 26 Decembrie s. v. 1902 (8 Ianuarie s. n. 1903) a doua zi de Crăciun concert împreunat cu teatrul și jic în sala casinei române hotel Stanolovicu.

— Tinerimea română din S. Micășul-Mare (N.-Sat Mikió) sub conducerea Iavéș Ath. Lipovan aranjază la 26 Decembrie 1902 (8 Ianuarie 1903) a doua zi de Crăciun în sala hotelului „Czencinger“ un concert împreunat cu dans.

Petrecere cu dans va aranja tinerimea română din Orăștie și jur, în sala hotelului „Transilvania“ din loc Jos, (a doua zi de Crăciun) 26 Decembrie 1902, (8 Ian 1903).

Miseria în Rusia. „Messenger imperiului.“ Petersburg publică un raport amănunțit asupra măsurilor luate de guvernul rusesc pentru prevenirea consecințelor triste ale relet recolte și pentru ajutorarea populațiunii din zece guvernăminte ale Rusiei europene și din câte va ținuturi siberiane. Până acum s'au cheltuit în acest scop 6.663.000 ruble. La sfârșit, raportul exprimă speranța că prin măsurile luate e asigurată nu numai ajutorarea populației, ci se pot procura și proviziile de grâu necesar la primăvară.

Profesorul Koch în Africa de-Sud. Correspondentul din Capetown al ziarului „Daily Express“ afă că celebrul profesor Koch va pleca în curând în Africa de Sud spe a și da concursul la combaterea epizootiei ce bântue acolo. Cheltuelile călătoriei sale sunt fixate la 250.000 de franci și vor fi suportate în comun de către guvernul englez și Chartered Company. După cum se spune, profesorul Koch primește un onorar de 150.000 de franci, ear cel doi asistenți ai săi câte 25.000. Mai întâiu profesorul Koch se va duce, probabil, Rhodesia.

Telegraful fără sirmă. Se scrie din Roma: „Agenția Stefan“ a primit dela Marconi o telegramă datată din Glace Bey (Nova Scoție), în care anunță că a putut stabili cu deplin succes legătura telegrafică fără sirmă, între capul-Breton (Canada) și Cornwall (Anglia). Prima telegramă transmisă pe această cale a fost expedită regelui Angliei de guvernatorul general al Canadei.

Zărele din Roma publică radio telegramele lui Marconi adresate regelui și ministrului marinei. Ele înregistrează cu o legitimă mândrie strălucitul succes al lui Marconi și regretă numai că pentru salvirea lucrărilor sale nu i-a pus la dispoziție capital italian.

Comandantul vasului de războia Carlo Alberto, pe bordul căruia de vre-o câte-va luni încoace Marconi și a făcut experiențele decisive mai întâiu între Anglia și Canada, a transmis ministrului de marină mulțumirile ofțerilor săi. În drum din marea canadiană spre cea arabică, Carlo Alberto va face două experiențe.

D'ale nihilistilor. Din Rusia vin știri că nihilismul se propagă cu o rădă vehemență. La 3 Decembrie s'a ținut de pildă un concert și domnișoare lor în sala casinei nobililor. Când s'a isprăvit concertul, domnișoarele toate deodată, ca la un semn dat, au început să cânte ru în în memoria lui Balmassev, care a omorât pe ministrul de interne Sisiogin. După aceea au executat alte cântece nihiliste, îndreptate în contra țarului chiar. Poliția a și arestat multe dintre domnișoare. De asemenea au fost arestate la hotarele Finlandei alte d-șoare prinse că răspândiau apeluri nihiliste.

Cel mai frumos calendar, ce ni-a sosit la redacție, este Calendarul Minervei pe anul 1903 (din București). Are un material bogat și gravuri admirabil reușite. Se poate comanda și prin administrația ziarului nostru; costă 1 coroană 25 fileri plus 20 fil. porto.

Un candidat de avocat sau scriitor bine versat în afacerile advocațiale se pri-meste în cancelaria dlui Dr. Vasile Fodor, avocat în Abrud, dela 1 Februarie viitor, în condițiuni favorabile.

Din public.

La 27 c, seara la orele 6 1/2 două „domni“, Dr. Rozvány Jetó și Dr. Rozvány István, m'au atacat mișelește și cel dintâiu stigându-mi: „Eată răspunsul la scrisoarea ce ai adresat d-șoarei...“, m'a lovit cu băta în cap așa de tare, că aceasta s'a rupt în două, ear cel d'al doilea m'a prins pe la spate ca nu cum-va să-i întămpin în chipul cum ar fi meritat.

Pentru această față a lor am făcut arătare criminală; ear judecarea procedurii lor „demonă de cavaleri“, o las pe seama marelui public.

Stefan Alexici, pictor academic.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

„Idei pregătitoare în pedagogie“, de Dr. Petru Șpan. Prețul 3 cor. Studiul se ocupă de propedeutica pedagogiei și o aprofundează cu temeinicie și cu multă pricepere. Autorul și-a ajuns pe deplin scopul ce și-a propus de a servi cu un îndreptar celor-ce-și vor a face studii mai aprofundate în sistemul pedagogiei științifice.

Cartea dlui Șpan este o lucrare de știință serioasă pe care o putem recomanda cu toată căldura.

„Buchetul Meu“, poezii de Iosif Ioan Ardelean. Prețul 1 cor., plus 10 fil. porto. Se afă de vânzare la administrațiunea „Tribunei Poporului“.

Din „Liturgia bisericeii ort. române“ manual cu ilustrațiuni — pentru școale medii și populare, a eșit de sub tipar și se poate procura dela Administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului“. Prețul unul exemplar 60 fileri plus porto postal 5 fileri.

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 29 Decembrie.

Spirit rafinat, vânzare mare	118.—
„ „ mică	120.—
„ brut vânzare mare	118.—
„ „ mică	119.—
100 kilograme borhot uscat	12 80.—13.—

Bursa de grâne din Budapesta

50 chlgr. grâu pe Aprilie 1903 c.	7.69—7.70
„ „ sęcără pe „	6.68—6.69
„ „ porumb pe Maiu „	5.74—5.77
„ „ ovăș pe Aprilie „	6.19—6.20

Bursa comerțului cu porci din Kőbánya: Raport dela 29 Decembrie.

Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr.	110—112 fil
„ „ până la 300	—
„ „ tineri până la 320	114—115
„ „ tineri „ 250	113—114
„ „ (sěrbi) per. peste 260	110—112
„ „ până la 240	108—108

*) Numele d-șoarei l'am omis a l pune.

Redacția.

Căile ferate Ungare.

Mersul trenurilor.

În vigoare dela 1 Octombrie 1902.

Pleacă din Arad: Sosește la Arad:

Spre Budapesta.	Dela Budapesta.
De persoane dim.	Dela Szolnok mixt
Accelerat dim.	Accelerat dim.
De persoane dim.	De persoane d. a.
Accelerat d. a.	Accelerat
Mixt d. a.	De persoane dim.
De persoane	De persoane dim.

Spre Ardeal.	Dinspre Ardeal.
Accelerat d. a.	Dela Soborșin de
De persoane până	persoane dim.
la Soborșin d. a.	De persoane dim.
De persoane d. a.	Accelerat d. a.
Mixt până la	Dela Radna d. a.
Radna	De persoane
De persoane dim.	

Spre Seghedin.	Dela Seghedin.
Mixt dim.	De persoane dim.
De persoane d. a.	Mixt

Spre Timișoara.	Dela Timișoara.
De persoane dim.	Mixt dim.
De persoane dim.	De persoane d. a.
Mixt d. a.	De persoane

Spre Brad.	Dela Brad.
De persoane dim.	De persoane dela
Mixt d. a.	Gurahont-Iosăș.
De persoane până la	Mixt d. a.
Gurahont-Iosăș.	De persoane

NOTA. Cifrele grase de lângă ore înseamnă noptea.

ULTIME ȘTIRI.

Sosirea contelui Lamsdorff la Sofia. Sofia, 28 Dec. Contele Lamsdorff a sosit la stațiunea Zaribrod, dela frontiera bulgaro-sěrbbă, la orele 2 și un sfert după amiază. Aci a fost salutată de președintele consiliului, dl Danef, ministrul de interne, dl Ludskanoff, ministrul lucrărilor publice, dl Popoff, agentul diplomatic al Rusiei, dl Bachmetieff, și secretarul general Tzocoff, dela ministerul afacerilor străine, atașat pe lângă contele Lamsdorff, pe tot timpul șederii acestuia în Bulgaria.

Trenul special a sosit în Sofia, la orele 4 după amiază. La gară contele Lamsdorff a fost salutată în numele Principelui de aghiotantului general Nicolaeff, de toți ceilalți miniștri, de biuroul Sobraniei, de consiliul municipal, în frunte cu primarul orașului, care a restit un mic discurs, de bună sosire și prezentându-i pânea și sarea tradițională.

Toate corporațiunile, precum și o mulțime enormă făcea gardul pe tot parcursul cortegiului, aclamând cu entuziasm pe înaltul oaspe.

Contele Lamsdorff s'a dus apoi într-o trăsură a Curței, escortată de un detașament de cavalerie, la palat unde va fi oaspele Princip lui.

Budapesta, 30 Dec. După știrile sosite din Viena, ministrul de esterne comun a denunțat în chip oficios Italiei convenția comercială ce esista până acum între regatul italian și între Austro Ungaria.

Viena, 29 Decembrie. Ministrul de esterne Lamsdorff a sosit astă-seara aici. Mâne va fi primit de M. S. în audiență ear' seara se va da un prânz de Curte în onoarea sa.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Hotel „VAS“

cafenea, restaurant și berărie. Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsește cu prețul cel mai avantajos mănăcări de casă, vin escelent și bere Dreher. Un prânz de 3 plese 1 coroană. Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru ori ce tren care sosește sau pleacă, omnibus sau trăsură. Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fil. în sus. Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil. Roagă prețiosul sprigin. 685 21— Cu deosebită stimă Văduva Duffner Jozsef.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru vopsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot vopsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlucă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmel etc.

Prețul: 50 fileri.

698 - 60

SPIRT CONTRA REUMEI

(spirtul „Mankósc“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Cel mai bun croiul!

Insoțirea

Căltunurilor din Arad

Strada-Bisericei (Palatul Minorilor).

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și păpuși pentru băieți și fete,

apoi ghetă, comode și alte soiuri de încălțăminte, cizme de juft, veritabil rusec, cizme pentru vânători, ghetă de Stiria.

Cele mai elegante ghetă de promenadă, de dans și de casă.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar sunt confecționate în propriile noastre ateliere, și mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri foarte moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate ave numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite colori.

742 - 23

Prețuri ieftine de necrezut!

Numai artelii de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

CRĂCIUNUL!

Marea prăvălie a lui Porter Vilmos

ARAD,

Szabadság-tér!

In sala-î uriașă de 50 metri:

care în țara întreagă a produs senzație mare.

Articli de jucării și de lux

Obiecte de cadou și

De suvenirii de Arad.

Favor de portret la tîrg de 10 cor.

In secția deosebită:

Ghete,

Articli de modă pentru domni și dame,

De îmbrăcat

Și de gospodărie.